

set, og havde lovet sig meget af den lille kvikke Dreng. Da hændte det en Vinter, Lørdag Eftermiddag, da G. og Hustru begge vare tagne til Hovedstaden, at lille Ditlev ligesom hele R.s øvrige Ungdom var paa Skøjter nede paa Fjorden, trods Plejeforældrenes Forbud og Formaninger. Men ikke nok hermed, han vovede sig for langt ud, hvor Isen endnu var tynd, og snart efter bragte et Ilbud fra Ulykkesstedet mig det forfærdelige Budskab, at Ditlev var forulykket. Hurtigt var G.s nærmeste Venner samlede for at raadslaa om hvorledes Underretningen skulde bringes Plejeforældrene; en af os tog med første Tog til Kjøbenhavn for at røgte dette sørgelige Hverv, medens vi andre fortsatte Eftersøgning paa Isen, forsynede med Reb, Stiger og en let Baad som vi skød foran os til Brug, naar vi traf aabent Vand; det var en deilig, stille maanelys Vinternat, hvor en lavmælet Hob i Smaagrupper som Soldater i spredt Fægtning færdedes paa den blanke Flade; endelig kastede Maanen sit stærke Lys over mod Bognæs Pynten, og vi opdagede da, at der i en tilsyneladende nylig tilfrossen Vaage viste sig ligesom et Brud med aabent Vand; for den Aften var der saa intet mere at gjøre, men tidlig den næste Morgen lykkedes det med Baad og Stiger at naa ud i den tynde, skøre Is og snart efter løftede en Baadshage et lille stivfrossent, vandkoldt Lig op, hvis 10 Fingre alle vare skaarne til Blods i Kampen for at faa Tag i den faste Is — det var den lille Ditlev! Forunderligt nok havde en Glückstadtts nærstaaende Familie, nedenanførte Hospitalslæge Schiøtz's, faa Aar forinden fristet en lignende Skæbne, kun paa en endnu mere tragisk Maade. Den ældste Søn, en flink, lovende 13—14 aarig Dreng tilsatte Livet en Sommerdag ved Skolens Svømmeøvelser og i Lærerenes Nærværelse. Et forfejlet Udspring, hvorved han mulig var kommen op under Svømmeflaaden — for et Kvarterstid efter at drages op som Lig.

Ret længe havde jeg ikke boet i Roskilde før jeg hørte omtalt afd. Cancelliraad Rasmus Borchs berømte Maleri-, Portræt- og Bogsamling i Dr. Schiøtz's, hans Svigersøns og Datters af Professor Hensch med særligt Hensyn til Malerisamlingen byggede Hjem paa Bondethinget. Højt og stilfuldt laa det der med en skyggefuld Have foran, skraanende nedad

mod enkelte Villaer, de smukke Spadserestier og Vandmøllerne, der fik Næring fra den nærliggende Maglekilde. Men Herligheden ved det hele var, foruden de elskværdige Beboere og det skønne Indre med sine rige Skatte, den vidunderlige Udsigt man havde netop fra Malerisalen ud over Roskilde Fjord, der aabnede en vid Udsigt til Bognæs-Pynten og ud over Horns Herred og tilhøjre til Himmelølv med sin hvide Kirke og Jyllinge Strands gule Skrænter i det Fjerne. »Man maa jo blive et bedre Menneske ved at færdes her,« fløj det mig engang ud af Munden til Husets statelige Frue, som vi en sollys Sommerdag stode og nød al denne uforlignelige Skjønhed. — Til Malerisamlingen var der velvillig givet Adgang i visse Formiddagstimer og Salen var forsynet med Kataloger opklæbete paa Pap og forsynede med Nr., Kunstnerens Navn, Billedets Sujet etc.; det var en højst interessant Samling, særlig af dansk Kunst lige ned til Samlerens Død (1846) og rummede Billeder af den danske Kunsts bedste Navne. Der var saaledes 8 Malerier af Eckersberg, 5 Fabritius-Tengnagel, 4 Gebauer, 18 af Blomstermaler I. L. Jensen, 4 Kuchler, 2 Anton Melby, 8 I. P. Møller, 2 Rørby, 7 Schleisner, foruden J. Juhl, Kratzenstein-Stub, Købke, Kølle, Lorentzen, Adam Müller, Ottesen, Poulsen, Skovgaard, Sonne m. fl., ja, end ikke Karel van Mander savnedes; og Svigersønnen fredede ikke alene om sin Skat, men forøgede den Tid efter anden. Jeg tog jo ikke i Betænkning at benytte den liberale Tilladelse og snart efter førte Bekjendtskabet med Erslev og Glückstadt mig i Forbindelse med de lykkelige Besiddere af al denne Herlighed, Lægen C. K. Schiøtz og hans elskværdige Hustru Karen Margrethe f. Borch og deres kære Børnekreds; ogsaa dette Bekjendtskab førte til et varigt Venskab, der stod sin Prøve indtil ogsaa her Døden satte sit Skjel. (Dr. S. † 1877, Fru S. † 1887). Naar jeg anfører, at Ægteparret viste mig den Ære og Tillid at bede mig staa Fadder til den yngste Søn, vil man heri se et Tegn paa Styrken af vort Venskab. Den store Omhu og Samvittighedsfuldhed, hvormed Dr. S. rogtede sit ofte besværlige Kald, med en betydelig, vidtrækkende Landpraksis, og den Flid, hvormed han, der dog ikke var ganske ung (født 1807) fulgte Fremskridt og Opdagelser i hans Videnskab, skaffede ham en over-

ordentlig omfangsrig Praxis¹⁾. Ved Hjemmets Opløsning erhvervede Nationalmuseet paa Frederiksborg den store Samling af kobberstukne og lithograferede Portraiter, medens Bibliotheket og saa godt som den hele Malerisamling bortsolgtes ved offentlig Auction. —

Paa Hjørnet af Algade og Torvet, altsaa omtrent lige overfor min Boglade paa det modsatte Hjørne, havde Ferd. Bang (1814—77) sin stærkt søgte Tobakshandel i Stuen med Fabrik i Kjælderens og Familiebolig paa 1. Sal. Virksomheden bestaar den Dag i Dag (1904) som for et halvt Aarhundrede siden, men er forlængst ude af Slægten Bangs Besiddelse. I min Tid var Bang en Mand i sine bedste Aar, høj, smuk, kraftig bygget, havde en overordentlig vakker Hustru, der var en dygtig Husmoder for sit Hjem og omhyggelig Moder for ikke færre end 8 Sønner, hvoraf 4 vistnok fødtes i de 5 Aar jeg boede i R. B. var begavet med et usædvanligt Fond af Mutterwitz og i Besiddelse af en høj Grad af Slagfærdighed i Replikken, der imidlertid var parret med en saa elskværdig Godmodighed, at jeg tror, at han ikke havde en eneste Uven i det ganske Roskilde med Opland; utallige vare derfor de aldrig saarende eller krænkende Historier, der verserede om ham. I 1853 paabegyndte han paa Nabogrunden ved hans Ejendom, med Facade ud til Torvet, Opførelsen af et meget smukt Hus i nederlandsk Renaissance, bygget efter Tegning af hans Svoger, Arkitekt, Professor Walther²⁾. Det blev opført med særligt Hensyn til at jeg skulde have hele Stueetagen til Boglade og Beboelse, i hvilken Anledning det Fag, der stöder op til Hjørnehuset, var en Trappe op til Bogladens; da jeg flyttede i 1858, blev denne borttaget og et Fag Vinduer indsat istedetfor. Ved den Lejlighed kom jeg nærmere i Forbindelse med Bang og hans Hus og nød i Aarens Løb meget Godt af hans store Gjæstfrihed i den glade Kreds, der samledes ved hans altid velforsynede Bord. Naar jeg kortelig beretter, hvorledes det gik til ved en af hans Sønners Daab, hvor jeg stod Fadder, vil man se et Exempel paa Livligheden

¹⁾ Folkevittigheden havde givet 4 af Roskildes Læger flere Øgenavne 1) (Dr. Schiøtz) Dr. Raps, paa Grund af hans store Praxis, Nr. 2, 3, 4: Dr. Kvabs, Dr. Laps og Dr. Snaps, Hentydninger til deres Personligheder. —

²⁾ Kongl. Bygningsinspektør for Nørrejylland (f. 1819 + 1872).

i dette Hjem, hvor en Daabsdag varede fra Kl. 2 Middag til næste Morgen Kl. 3. Alene Indbydelsen var kurios nok, idet Bang, samtidig med at bede mig staa Fadder, gjorde mig opmærksom paa, at jeg derved paatog mig en Udgift i Form af Offer til Præsten og Kirkebetjentene. Formodentlig har han jo troet mig som Københavner ukendt med denne Skik, og i saa Fald var hans Bemærkning herom paa rette Plads. Altsaa mødte jeg paa den bestemte Søndag Kl. 2 i Kirken og Daaben foregik efter Rituallet. Foruden en anden og jeg var Bang selv Medfadder, og da saa Præsten ved Slutningen af Daabsakten rettede sin Forespørgsel til os Faddere, om vi anerkjendte vore Pligter som saadanne, hvorom vi Andre stiltiende gav vort Løfte ved at bøje Hovedet, lod Bang sig ikke nøje hermed, men svarede højlydt: »Jo—o, Deres Højærværdighed!«, saa det gav Genlyd i den store næsten tomme Domkirke. Og saa kom Ofringen, under hvilken Præsten stod for Alteret tilsyneladende hensunken i Bøn med Ansigtet mod Altertavlen, medens Fadderne stiltiende én for én gik forbi ham læggende det i Papir indsvøbte Offer ind paa Alteret; men det var ikke Bang nok; idet han lagde sit, ledsagede han Henlæggelsen ligeledes med et højlydt: »Vær saa artig, Deres Højærværdighed!«. Imidlertid vare vi andre Faddere gaaet bag om Alteret paa dettes anden Side, hvor Kirkebetjentene stode opstillede for at faa deres Part; men medens vi andre Faddere ligeledes her stiltiende til disse leverede vor Gave indlagt i Papir, tog B. Sagen mere humoristisk; han holdt en Specie (4 Kroner) imellem Fingrene op under Næsen paa dem, nikkede til dem og stak den i Vestelommen igjen. Da de alle —undtagen Præsten — vare Gjæster ved Fadderstadsen, er det en Selvfølge, at de bagefter holdtes skadesløse og ikke foragedes over hans Løjer. Hjemkomne fra Kirken kjørte vi (lutter Mandfolk) en hel Vogn fuld, til Boserup, hvor der spilledes Kegler og nødes en Forfriskning, hvorefter der i Hjemmet indtoges et flot Middagsmaaltid. Saa kom Kortene frem; ved 9—10 Tiden Aftensmaaltid, hvorefter der atter spilledes, indtil Daabsfesten endte med en styrkende Frokost efter Dagens Besvær Kl. 2—3 Morgen.

Under Opførelsen af det ny Hus paa Torvet, hvor jeg som fortalt, skulde have Bolig og Lokale, hændte en ret ejendom-